HORNICKÝ ZPRAVODAJ
KLUB PŘÁTEL HORNICKÝCH TRADIC KLADNO Z.S.
ČÍSLO 4 / 2020

Klub přátel hornických tradic Kladno děkuje

všem svým členům, příznivcům a sponzorům

za podporu a spolupráci v roce 2020.

Přejeme Vám krásné prožití vánočních svátků,

úspěšný vstup do nového roku,

hodně štěstí a zdraví,

osobních a pracovních úspěchů.

Zdař Bůh

Havíř

Hornictví ve středních Čechách v letopočtech

Střední Čechy hrály v českém hornictví vždy nezanedbatelnou úlohu. Nejprve to bylo rýžování zlata v době Keltské na četných řekách a potocích. Středověká těžba zlata probíhala v Jílovském okolí, které někdy nazýváme „zlaté srdce Čech“. Ve 13. a 14. století byla těžba stříbrných rud na Kutnohorsku, které bychom mohli nazvat „stříbrným srdcem Čech“. V 16. století se těžily stříbrno-olovnaté rudy na Příbramsku a také v Ratibořických Horách na Táborsku. Po celou dobu se také těžily snadno dostupné železné rudy v Brdech a na Podbrdsku a následně pak v celé oblasti Barrandienu mezi Prahou a Plzní. Tato naleziště umožnila vznik hutních a železářských závodů. V 18. století nastalo nejslavnější období těžby polymetalických rud na Březových Horách na Příbramsku. Koncem 18. století se začalo těžit černé uhlí v celé Kladensko-slánsko-rakovnické pánvi. Po druhé světové válce byl prováděn geologický průzkum na ložiska uranu na Příbramsku. Z tohoto největšího ložiska v Čechách se do roku 1991 vytěžilo 50 200 tun uranu. Rozvoj cementáren umožnily kvalitní dévonské vápence v okolí Berounky od Radotína po Králův Dvůr a Koněprusy u Berouna.

1233 – byl prodán Humpolec i se zlatými doly Želivskému klášteru

1235 – první písemná zmínka o zlatodolech v Jílovém

1237 – nejstarší písemná zpráva o dolování v Kutné Hoře

1240 – kolem toho roku byl králem Přemyslem Otakarem II. založen Písek

1255 – Přemysl Otakar II. udělil Kutné Hoře městské svobody

1260 – byly Kolín a Čáslav uváděny jako báňská města

1268 – bylo zahájeno dolování zlatých, stříbrných a olověných rud u Horek jihozápadně od Tábora

1276 – povýšil král Přemysl Otakar II. Kutnou Horu na královské horní město

1283 až 1305 – vládl král Václav II., za kterého byl zaveden královský monopol na obchod se stříbrem

1300 – provedl král Václav II. mincovní reformu

1336 – kolem tohoto roku byla Mikuláši Bořitovi propůjčena nálezná jáma mezi Lazcem a Bohutínem na Příbramsku

1337 – záznam o těžbě zlata u Kamýku nad Vltavou (Zduchovice)

1338 – zápis o zlatodole u Podmok, jihozápadně od Sedlčan

1338 – je doloženo dolování zlata u Smolotel a Dolní Líšnice na Příbramsku (Bohostický potok)

1339 – zmínka o dolech Osel a Rousy v Kutné Hoře

1339 – je doloženo dolování zlata u Štěchovic

1341 - 3. října dal Jan Lucemburský do zástavy Petru Vokovi z Rožmberka zlatodoly v Dubenci u Příbrami

1341 – nejstarší zpráva o dolování u Krásné Hory na Sedlčansku

1341 – povolení k dolování zlata na Číšnickém potoce u Milína (u Radětic)

1343 - 23. června bylo zaznamenáno zemětřesení u Kutné Hory, které zpustošilo město i doly

1344 – král Jan Lucemburský zastavil Krásnou Horu s doly na zlato Rožmberkům

1344 - 21. listopadu položil král Jan Lucemburský základní kámen gotické katedrále sv. Víta v Praze

1347 – byla dohotovena královská koruna ze zlata vytěženého na dole Radlík v Jílovém

1348 – bylo Jílové povýšeno na královské horní město

1348 – 7. dubna založena králem Karlem IV. Universita Karlova,
měla čtyři fakulty:

a) fakulta sedmero svobodných umění (artistická), později se z ní vyvine filozofická
b) fakulta právnická
c) fakulta theologická
d) fakulta lékařská

1350 – vydal král Karel IV. zákaz vývozu stříbra z Čech

1351 – již před tímto rokem byly dobývány železné rudy v dole Hrouda u Zdic

1352 – těžila se rumělka na Jedové Hoře u Komárova

1356 – 9. ledna byla Karlem IV. vydána Zlatá bula, ve které jsou kovy rozděleny na vyšší a nižší

Zlatá bula Karla IV. *Její název pochází z toho, že k ní je připojena zlatá pečeť Karla IV.*

1356 – ražba zlatého florénu změněna na ražbu českých dukátů

1356 – král Karel IV. povýšil Kamberk na Benešovsku na město

1357 – 9. července založen v Praze kamenný most, který od roku 1870 nese jméno Karlovo

1360 – do provozu byla uvedena mincovna v Jílovém

1363 – bylo v Jílovém v provozu asi 46 dolů

1366 – je doloženo dobývání zlata u hradu Kámen na Pacovsku a u Zlátenky

1378 – 29. listopadu umírá Karel IV., český král a římský císař

1380 – je doložena obec Ruda na Rakovnicku, kde se dobývaly železné rudy

1382 – je doloženo rýžování zlata u Štěpánova na Vlašimsku (Trhový Štěpánov)

1383 – byla těžena železná ruda u Hýskova na Berounsku a postavena huť (Stará huť)

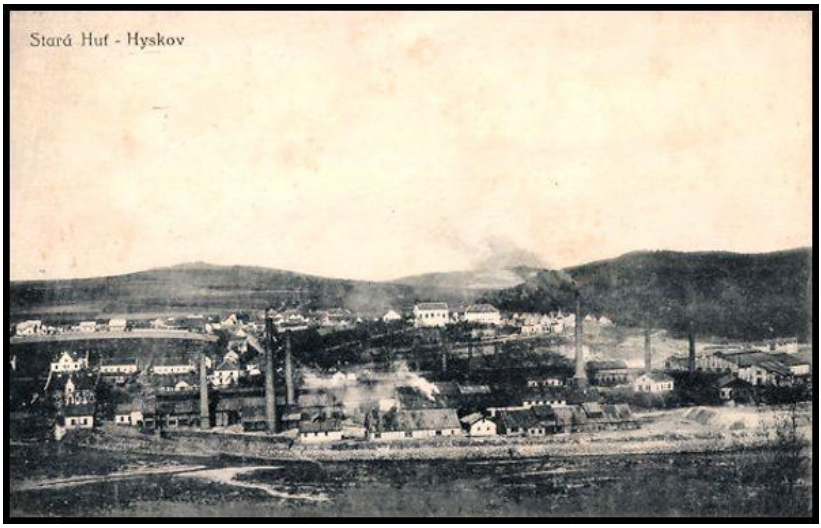

http://www.fotohistorie.cz/Stredocesky/Beroun/Hyskov/Default.aspx

1384 – ustavilo se hornické družstvo pro stavbu chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře

1390 – vydal král Václav IV. (1378 – 1419) privilegium znovuobnovení jinecké hutě

1400 – 16. listopadu byla sepsána listina krále Václava IV. o píseckých zlatodolech

13. a 14. stol. – v těchto stoletích se staly hlavními oblastmi těžby železných rud Brdy a Podbrdsko

1401 – 16. června vydal král Václav IV. Nařízení o důlních lánech a změně kuksů

1403 – první nález uhlí v Čechách je historicky doložen v duchcovské městské knize

1406 – 7. října udělil pražský arcibiskup Zdeněk Zajíc z Hazmburku Příbrami a Lazcům privilegia. Příbrami navíc městský znak, protože příbramské doly přispívaly na výstavbu Svatovítské katedrály

1409 – 18. ledna vydal král Václav IV. „Dekret kutnohorský“, kterým se upravily poměry na Universitě Karlově ve prospěch Čechů

1410 – bylo zahájeno dobývání zlata u Krásné Hory na Sedlčansku

1420 – 23. dubna se v Poděbradech narodil budoucí český král Jiří Poděbradský, zemřel 27. 3. 1471

1420 – husité poničili jílovské doly a město

1420 – 1526 – v tomto období se projevil úpadek zlatodolů v Čechách

1420 – do tohoto roku se podle odhadu na Kutnohorsku od roku 1250 vytěžilo asi 2 600 tun stříbra – ročně asi 12 000 kg

1421 – 25. dubna husité dobyli Kutnou Horu

1437 – 19. března potvrdil císař Zikmund stará pravidla Kutné Hoře

1437 – 8. května obnovil císař Zikmund všechna práva a výsady Jílovému a Novému Knínu

1460 – kutnohorský měšťan Petr Přespole z Prahy přeložil do češtiny Ius regale montanorum

1461 – udělil král Jiří Poděbradský Novému Knínu výsadní list a nový horní řád

1461 – 1. října obdržela Krásná Hora u Sedlčan od krále Jiřího z Poděbrad nový horní řád

1462 – nejstarší záznam o prodeji kutnohorské mědi. Byl vydán zákaz vývozu černé mědi z Čech, protože obsahovala stříbro

1463 – 6. května povolil nejvyšší purkrabí Zdeněk ze Šternberka dobývání uhlí u Malých Přílep pražským občanům Václavu Herinkovi, Mikuláši Dalekodemovi a Hansi Zedníkovi

1463 – je doložena těžba železných rud na Jedové Hoře u Hořovic

1464 – o huti v Králově Dvoře doloženy první zprávy. Až do roku 1563 měli huť v dědičném pachtu Karlové ze Svárova

1467 – 10. září zbavil král Jiří Poděbradský Kutnou Horu povinnosti odvolávat se ve věcech hornoprávních k jihlavskému hornímu soudu a zřídil v Kutné Hoře horní soud

1469 – provedl Jiří z Poděbrad mincovní reformu. Hodnota jednoho uherského zlatého dukátu se pak rovnala 24 českým grošům

1470 – nejstarší zmínka o stříbrných dolech u Stříbrné Skalice

1473 – v Kutné Hoře se již běžně používaly důlní vozy

1479 – Nový Knín byl povýšen na královské horní město

1490 – byl dohotoven Kutnohorský (Smíškovský) kancionál s vyobrazením hornické činnosti

1494 – začaly havířské bouře v Kutné Hoře pro nepořádky na horách

1496 – byla vykonána poprava kutnohorských havířů v Dubu u Poděbrad

Na paměť nespravedlivé popravy byl v roce 1516 postaven zásluhou pražského měšťana Ondřeje Prachovce dřevěný Havířský kostelík, byl ale v roce 1634 zpustošen Sasy. Na jeho místě byl z prostředků poděbradských a kutnohorských měšťanů postaven zděný kostelík Nanebevzetí Panny Marie. https://payne.cz/hk.htm

1497 – 13. června udělil král Vladislav II. horní svobody Příbrami a povýšil ji na město

1507 – 20. ledna potvrdil král Vladislav II. staré kutnohorské svobody a výsady

1512 – založena Otty z Losu Nová Huť pod Nižborem

1513 – byla Příbram králem postoupena Pešíkům z Komárova

1516 – byl postaven nový mlýn na mletí žiloviny v Jílovém

1519 – zmínka o železných horách „na Chrbině“

1520 – kolem tohoto roku byla založena hornická obec Ratibořické Hory. Byly zde založeny štoly: sv. Anny – délka 1200 m, Vodní štola – 1000 m, Jiřská štola – 1600 m

1522 – při ražbě prorážky z dolu Halíře do dolu Čapčoch v Kutné Hoře nastal průval vod ze stařin, při kterém zahynulo 18 havířů

1527 – byla založena nejstarší horní kniha na Příbramsku

1527 – bylo obnoveno dolování zlata u Štěchovic – udělením důlní propůjčky pro Červený důl

1527 bylo zahájeno dolování u „Květné“ na Příbramsku

1529 – dokládá nejstarší listina doly na stříbro u Ledče nad Sázavou

1530 až 1550 – vyvrcholila první konjunktura těžby stříbra na Příbramsku, v Březohorském rudním revíru

1530 – daroval král Ferdinand I. stříbrné pečetidlo hornickému bratrstvu na Březových Horách u Příbrami

1530 – je doloženo dolování zlata v Havírkách u Písku, kde byly známy doly: sv. Rocha, sv. Kleofáše a sv. Mikuláše

1534 – 30. března bylo podepsáno narovnání o kovy mezi českými stavy a Ferdinandem I. Panovník se vzdal určité části regálního práva ve prospěch stavovských pozemkových vlastníků

1534 – zhotovil Zikmund Prášek, kutnohorský důlní měřič, mapu Poličanské štoly pomocí důlního kompasu, je to nejstarší dochovaná důlní mapa v Evropě

1535 – nejstarší zmínka o dolování zlata na levém břehu Sázavy u Jílového

1536 – 10. ledna byl vydán královský horní řád Ferdinanda I. pro Jílové a současně zde byl zřízen horní soud

1537 – 26. ledna byly zapsány stříbrorudné doly u Ledče nad Sázavou

1538 – byly otevřeny stříbrorudné doly u Podlesí na Příbramsku

1539 – založena pražská mincovna na Pražském hradě

1540 – bylo dobýváno černé uhlí na Radnicku

1540 – byla zahájena těžba železných rud v Milíně u Příbrami

1543 – vydal Ferdinand I. povolení k dolování mědi u Hracholusk na Rakovnicku

1543 – bylo dobýváno zlato v Kytíně u Dobříše

1546 – byly otevřeny Oselské doly v Kutné Hoře

1547 – byla ukončena činnost mincovny ve Vlašském Dvoře v Kutné Hoře

1547 – 14. října založeny stříbrné doly u Vrbice mezi Kutnou Horou a Havlíčkovým Brodem

1550 – 8. června vydal Ferdinand I. privilegium pro dobývání uhlí v krajích Žateckém, Litoměřickém a Slánském jáchymovskému hejtmanu Bohuslavu Hasištejnskému z Lobkovic

1552 – na Šedivém vrchu, západně od Slap, se uvádí důl sv. Matouše s dědičnou štolou

1553 – bylo dolováno u Lazce na Příbramsku

1556 – vyšla v Basileji kniha o hornictví a hutnictví Jiřího Agricoly „De re metalica libri XII“, která vyšla jako Dvanáct knih o hornictví a hutnictví

1556 – byly dobývány železné rudy u Obecnice na Příbramsku

1559 – bylo zahájeno ražení Hluboké štoly v Jílovém, tzv. Radlické

1559 – byl zrušen soukromý výkup stříbra a zaveden povinný výkup Královskou komorou

1560 – byly otevřeny tři nové stříbrné doly u Staré Vožice severovýchodně od Tábora a štola Leopoldova u Ratibořických Hor

1561 – 22. prosince bylo Kladno povýšeno Ferdinandem I. na městečko, stalo se to na přímluvu Jiřího Žďárského ze Žďáru, majitele kladenského panství. Současně udělil městečku znak

1563 – byl uskutečněn první záznam o železorudných dolech u Vrančic na Příbramsku

1566 – bylo zahájeno ražení Nové štoly pro Kocourkovské pásmo v Jílovém

1570 – Zikmund Winter uvádí, že v tomto roce bylo zahájeno dobývání uhlí na Buštěhradském panství pro výrobu skalice

1575 – 27. září vyhlásil Maxmilián II. narovnání o hory a kovy pro země koruny České

1575 – Nový Knín obdržel horní řád a stal se královským horním městem

1575 – uvádí se Chyňava jako stará rudní základna Staré Huti u Hýskova

1578 – 11. února byla vyhotovena mapa zarážky Panské jámy na Kaňku u Kutné Hory, která měla zastihnout slednou chodbu Benátské žíly v hloubce 200 m. Propočet a měřické záznamy pro zaražené šachty jsou na úrovni důlně-

měřických prací až z 18. století. Panská šachta sloužila i později jako výdušná jáma Kaňkovského dolu. Mapu vyhotovil Jiří z Řásné

1579 – 20. listopadu povýšil Rudolf II. Příbram na svobodné královské horní město, udělil jí privilegia a horní řád

1579 – byla obnovena těžba na dole Matky Boží na Březových Horách a dalších dolech na Příbramsku

1581 – bylo zahájeno ražení Letenské štoly do Královské obory v Praze jako vodního kanálu. Štolu razili kutnohorští a příbramští havíři na příkaz císaře Rudolfa II.

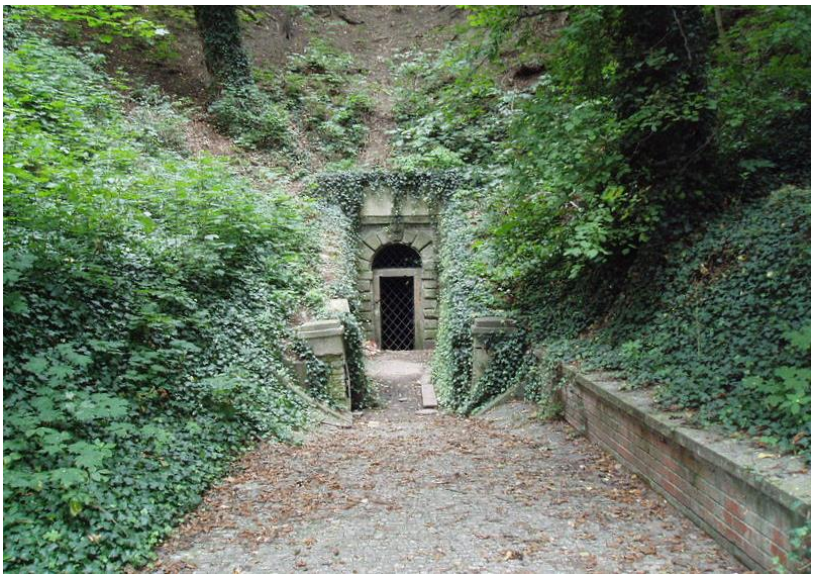

Rudolfova štola, https://cs.wikipedia.org/

1581 – pod dvorem Třebenice se nacházel důl sv. Bartoloměje1582 – Jihočeští páni z Rožmberka si pronajali od krále a císaře Rudolfa II. na 30 let doly v oblasti Ratibořických Hor (24 stříbrných žil). Byl to několik km dlouhý systém Svatojiřské dědičné štoly

1589 – důl sv. Víta s dědičnou štolou se nacházel nad Štěchovicemi

1589 – dolování u Březiny na Radnicku je prokázáno již k tomuto roku. Šternberské doly měly již v 50. letech otevřeno ložisko o mocnosti 6 m. Oolitický krevel byl ve svrchní části zvětralý na hnědel

1590 – začalo se projevovat hospodářské ochromení příbramských dolů

1592 – zjistil Lazar Ercker antimonové rudy u Krásné Hory

1594 – v Králově Dvoře u Berouna byla postavena první vysoká pec valonského typu. Podnikatel Jindřich Kašpar ze Sart

1602 – od tohoto roku vlastnili Komárov Ottové z Lossu, v pobělohorské době jim byl odebrán

1602 – v tomto roce začala fungovat na dole v anglickém Wollaton Hallu vůbec první koňská železnice

1603 – bylo vydáno povolení pro těžbu uhlí na Zbirožském panství

1604 – 11. května byly vydány Rudolfem II. nové reformace pro kutnohorské doly a to úpravou „Kutnohorské reformy“ z roku 1585

1608 – byla ražena Hodinářova štola v Jílovém na Římskokříšskou žílu

1610 – přestalo se pracovat na všech stříbrorudných dolech na Příbramsku

1611 – pasovské vojsko vydrancovalo a vypálilo Příbram

1611 – důl sv. Tří králů se nacházel nad Štěchovicemi. Žádnému těžařstvu se nepodařilo dosáhnout většího úspěchu. Záznamy v horní knize knínské v případě Štěchovických dolů končí tímto rokem

1612 – od tohoto roku byla ražena štola Nanebevstoupení Páně ve Staré Vožici. V oblasti Ratibořických Hor, asi v 900 m napojena na štolu Dobrá naděje

1616 – král zastavil všechny dotace kutnohorským dolům

1620 – byly opuštěny všechny kaňkovské doly

1620 – bylo zastaveno dolování zlatých rud v Novém Kníně

1620 – kolem tohoto roku bylo zahájeno dobývání uhlí na Slánsku. Otázkou zůstává kde

1621 – Kaňk u Kutné Hory byl povýšen na královské horní město

1621 – 1. února zahájena protireformace v Čechách

1621 – 5. dubna vynesen rozsudek nad českými pány: 21. 6. jich bylo 27 popraveno na Staroměstském náměstí

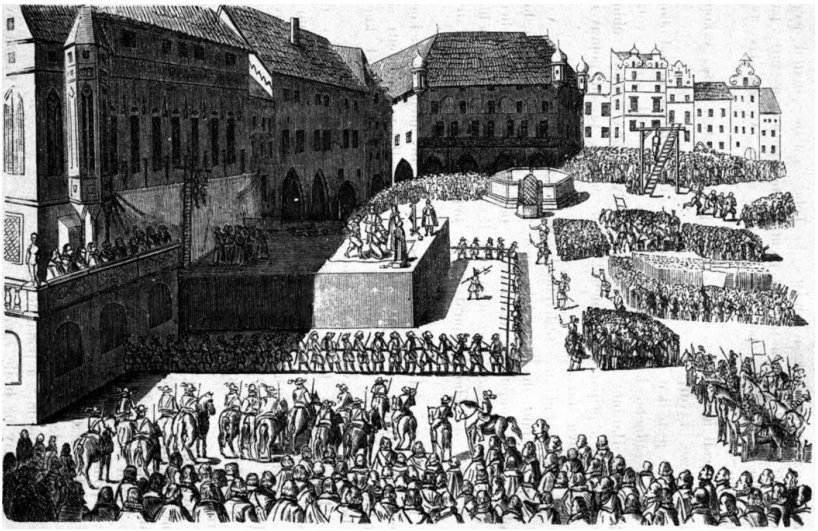

Staroměstská exekuce, kresba dle staršího dřevorytu, 19. století – wikipedia org

1621 – 3. prosince se narodil Bohuslav Balvín v Hradci Králové. Zemřel v pražské Klientské koleji 28. 2. 1688. Byl to první historiograf v Příbrami

1622 – zrušena Universita Karlova

1625 – zaznamenán úpadek kutnohorských dolů, v jehož důsledku pronajala Královská komora stříbrorudné doly obci na 10 let

1627 – 8. února byl Kašparem Weindlem proveden první odstřel střelného prachu v dole, a to v Bíberově štole v Báňské Štiavnici

1630 – je doloženo dobývání železných rud u Koteše, jižně od Rokycan

1639 – bylo zahájeno dobývání železných rud u Klabavy, severozápadně od Rokycan

1640 – 19. září vydán císařský reskript Ferdinanda III. o pozvednutí upadlého hornictví v Království Českém

1642 – vranovický železorudný důl na Příbramsku – dědičná štola 626 m dlouhá u Sedlice

1651 – Stará Huť u Hýskova byla připojena ke Křivoklátskému panství – později majetek Valdštejnů

1651 – byla zrušena mincovna v Jáchymově a přeložena do Prahy

1652 – byly Ratibořické Hory povýšeny na hornické městečko

1652 – v urbáři Královdvorského panství je zapsáno, že se bere ruda z Krušné Hory

1653 – byl učiněn poslední záznam o obecních nákladech na doly v Jílovém

1666 – je doloženo hornické dobývání zlata v Havírkách u Písku

1670 – zemřel Jan Ámos Komenský, významný český myslitel, spisovatel a zakladatel moderní pedagogiky. Narodil se v roce 1592

1672 – byly otevřeny železorudné doly v Lukavicích na Chrudimsku

1677 – byl proveden nejstarší záznam o provedení trhací práce v kutnohorských dolech

1682 – Němec Johann Joachim Becher (1635 – 1682) v roce 1682 zjistil, že při suché destilaci uhlí vzniká svítiplyn, který hoří

1687 – byly otevřeny stříbrorudné doly u Ratají nad Sázavou

1689 – v Příbrami byl zřízen královský horní úřad pro horní města: Příbram, Nový Knín a Jílové

1689 – je doloženo dobývání uhlí u Mikovic na Kralupsku

1691 – 7. července byl hlášen nález železné rudy na Svaté Hoře u Příbrami

1691 – bylo zahájeno dobývání zlata na dole Kocour u Jílového

1693 – do Příbrami byl vyslán slavkovský hormistr Putz, doporučil založení Novoroční štoly, později nazvané Karla Boromejského, která měla odvodnit severovýchodní úsek Březohorského pásma

1697 – byly otevřeny železorudné doly u Zaječova na Hořovicku

1699 – úřad královské české komory prohlásil: v Čechách záhy nebude nikdo, kdo uměl vyměřit důl a provést zkoušky kvality rudy

1702 – byla zahájena stavba vysoké železářské pece u Příbrami, kolem které byla vystavěna obec Vysoká Pec. Skončila v roce 1761

1702 – bylo v Čechách a na Moravě 3,4 mil. obyvatel, v roce 1770 bylo zjištěno již 4, 15 mil. obyvatel a jejich počet stále narůstal

1705 – císařem Josefem I. bylo povoleno, aby Břevnovský klášter koupil kladenské panství

1705 – 19. května byla důlním měřičem Bittnerem zhotovena nejstarší důlní mapa Jílovských dolů

1705 – bylo obnoveno dolování u Krásné Hory, Nového Knína a Milešova

Pokračování příště . . .

Připravil Karel Melichar

Těžba kamenného uhlí vodou - hydromechanizace

Tato nestandardní, neobvyklá dobývací metoda, v počátcích mnohokrát prokletá, později vychvalovaná našla své uplatnění na dolech Max v Libušíně a na dole Mayrau ve Vinařicích. Do Ostravy byli ještě před zavedením této metody pro zkušenosti posláni Ing. Eduard Gibián z dolu Max a mechanik dolu Mayrau Václav Kubík. V OKR pak přímo v praxi vše viděli a rovněž se tam přesvědčili o výhodách, ale i obtížích spojených s tímto způsobem těžby uhlí.
Na dole Mayrau byly podmínky poměrně ztížené a pro zajištění provozu se muselo často improvizovat. Na Mayrau se začala hydromechanizace pokusně zavádět v letech 1959-1960. Uvedl ji do provozu kolektiv číslo 666 s předáky J. Herinkem, V. Štětkou a M. Fialou. V pořadí druhé hydro na Mayrau zavedl kolektiv č. 665 vedený Václavem Kolafou. Zavádění metody po stránce technické řídil Ing. Jan Ostrihoň.
Od data 24. 5. 1974 do rodiny „hydráků“ patřily též kolektivy Antonína Hladíka a Štefana Kračka z dolu Max. Na obou dolech Mayrau a na Maxovce se těžilo způsobem dovrchně, ale i úpadně. Při těžbě úpadně to bylo tzv. malé hydro. Otcem tohoto způsobu těžby byl Ing. Bohuslav Kletečka z dolu Max.

Provoz hydromechanizace na dole Max (1960 – 1976). Na snímku z roku 1970 jsou „hydráci“ Jaroslav Marek a Jaroslav Burger

Jak vypadalo dobývání uhlí pomocí hydromechanizace?

Obsluha hydromonitoru – malého vodního děla drtila proudem tlakové vody (50-55 atm.) uhelný pilíř. Někdy si však horníci museli pomoci trhací prací. Narubané uhlí na pilíři proud vody splachoval do plechových žlábků. Žlábky byly vedeny po celé trase žlábkového komplexu. Např. z druhého patra až na patro třetí.

Horníci Jan Studnička a František Šťastný při obsluze hydromonitoru, ze kterého voda proudící pod vysokým tlakem řeže uhlí na chodbách a splachuje do žlábků, kterými uhlí odchází k dalšímu zpracování

Strojník Jaroslav Šmíd při obsluze čerpadel, která ženou vodu potrubím pod tlakem 60 atmosfér pro hydromonitor

Na konci žlábků bylo nainstalováno kalové čerpadlo s rozměrnou vanou a hřeblový dopravník. Součástí dopravníku byla síta. Větší kusy rubaniny dopravník sypal přímo do důlních vozů uhlí, které bylo menší než okatost sít, propadávalo do vany čerpadla. Toto uhlí mělo název „uhlí podsítné“.

Poté výkonné čerpadlo podsítné uhlí potrubím plavilo do předem připravených jímek. V jímkách byly nainstalované hřeblové dopravníky zakryté plechy. Při těžbě podsítného uhlí z jímek se plechy vytahovaly a dávaly na stranu. Tímto způsobem těžby bylo zajištěno, že podsítné uhlí volně padalo na dopravník a nedocházelo k přetížení výkonu hřeblového dopravníku.

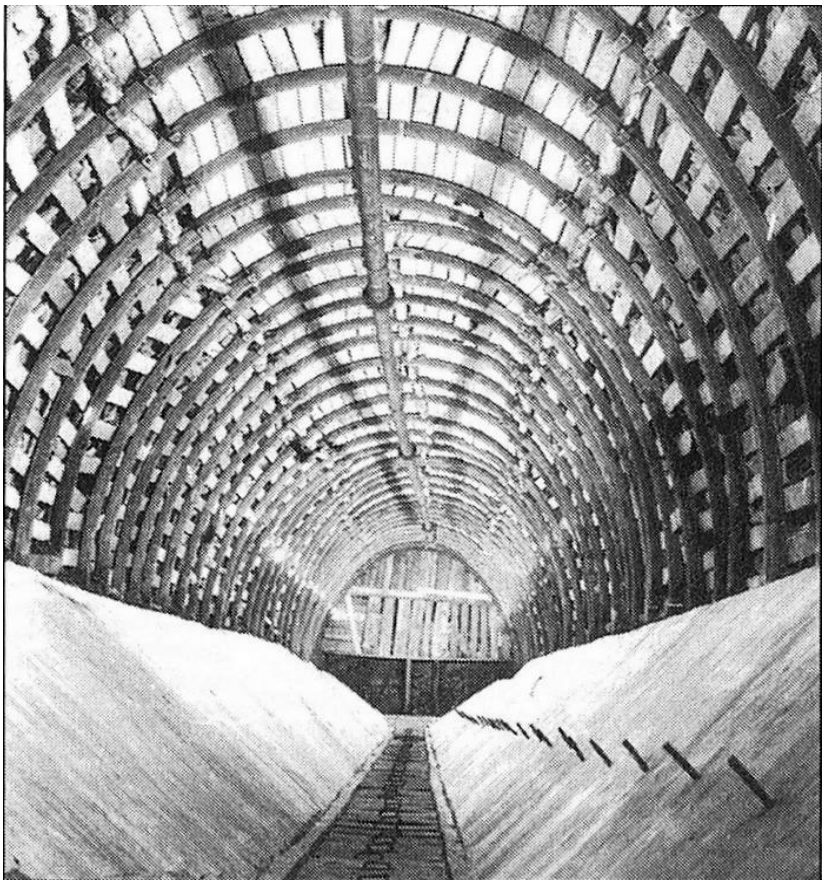

Celkový pohled do jímky. Hřeblový dopravník je zakrytý a po uzavření vstupního otvoru byla jímka připravena k plavení drobného (podsítného) uhlí. Do tohoto prostoru bylo možné naplavit 1800 – 2200 vozů podsítného uhlí.

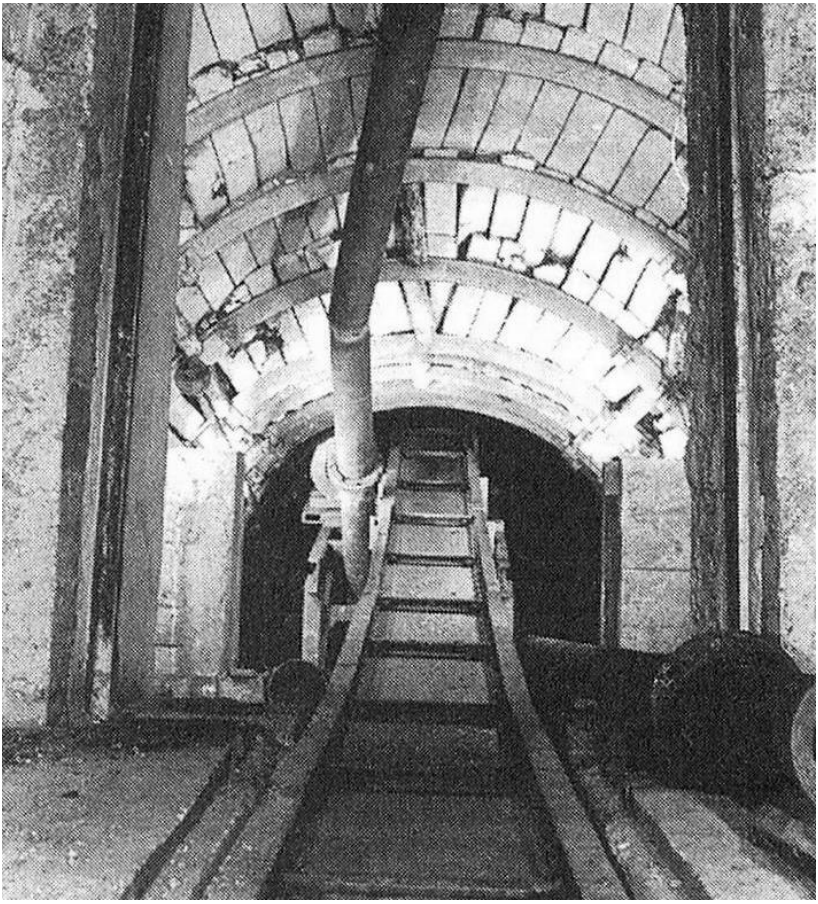

Pohled na hřeblový dopravník používaný k těžbě z plné jímky.
Naplavené uhlí bylo mnohdy koncem měsíce zárukou úspěšného splnění plánu těžby

Poté nasypané vozy s podsítným uhlím se dopravovaly k jámě a následně se těžily klecí na povrch. Do prostoru (objemu) jímky bylo možno naplavit 1800-2200 vozů podsítného. Při provozu hydra na dole Max využívaly se 2-3 jímky. V případě poruchy na dopravním zařízení se počítalo s určitou rezervou.

Množství uhlí v jímkách na konci měsíce bylo zárukou úspěšnosti splnění plánu těžby důlního úseku nebo celého závodu. Členové kolektivu Antonína Hladíka a Štefana Kračka dosahovali řadu rekordních výkonů. Poslední rekord byl v roce 1977, kdy bylo vytěženo 12 122 tun uhlí.

Hladíkovci, parta havířů zvučného jména, v době existence hydromechanizace v těžbě „hydrem“ vytvořili čsl. rekord, který později ještě překonali!

Jan Uváček

Vzpomínání s životní legendou dneška

Podsaditý chlapec s vypracovanými svaly, hornický učeň, následně horník a zkušený předák Antonín Hladík do hornictví nastoupil již ve svých patnácti letech. Je přímým účastníkem Lánské akce 1950.

Své první učňovské začátky prožil v hornickém učilišti na Dole Max v Libušíně. Hornickou praxi získával na Dole Mayrau ve Vinařicích, kde pod asistencí zkušených instruktorů pracoval až do svého vyučení.

Jeho hornická životní dráha začala vstupem do kolektivu na Dole Max v Libušíně. V roce 1958 zde existoval netradičně více početný kolektiv, jehož předákem byl František Dubec, který se později stal předsedou ZV ROH. Po odchodu Františka Dubce převzal vedení kolektivu tehdy jeho nejmladší člen Antonín Hladík. Byla to správná volba, protože byl vybrán člověk organizačně schopný, pracovitý, obětavý a houževnatý.

V roce 1960 byl kolektiv Antonína Hladíka vybrán pro zkušební zavádění nové metody dobývání uhlí hydromechanizací. Hydromechanizace byl způsob těžby uhlí za využití tlaku vody (50 – 55 atm.) a čerpadel tehdejší firmy Sigma Olomouc. Tato neobvyklá dobývací metoda, v počátcích kolikrát prokletá, později vychvalovaná, našla své uplatnění na Dole Max i na Dole Mayrau. Členové kolektivu Ant. Hladíka si metodu osvojili natolik, že s ní vytvořili a také překonali čsl. rekord v těžbě pomocí hydromechanizace. Dobývání uhlí za pomoci hydromechanice skončilo v červnu 1976.

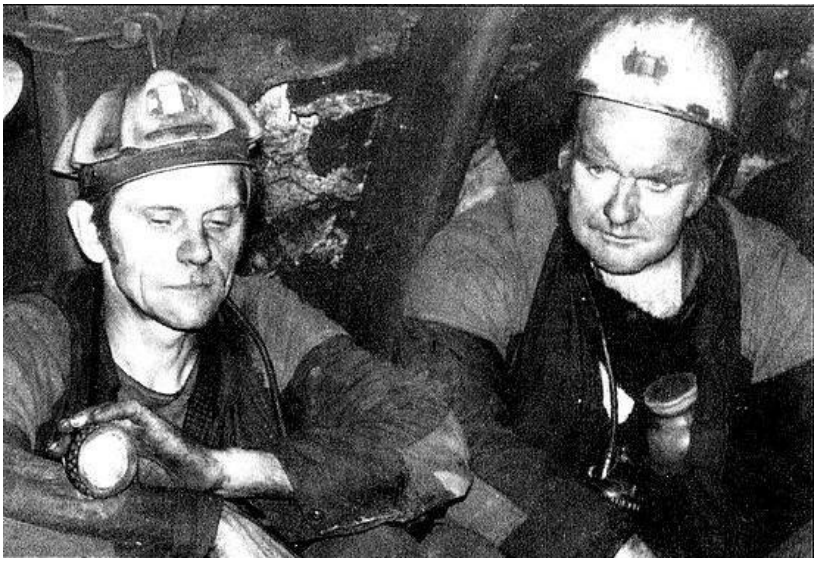

Snímek z podzemí dorubávané Maxovky v Libušíně. Vlevo Zdeněk Valeš, vpravo Antonín Hladík

Předák Antonín Hladík a Zdeněk Valeš jsou držiteli hornických a státních vyznamenání a mnoha dalších ocenění

Kolektiv havířů Štefana Kračka před spojením s kolektivem Antonína Hladíka

V době existence kolektivu Antonína Hladíka došlo k několika změnám, které ovlivnily další činnost kolektivu. V roce 1973 se parta Hladíkovců spojila s hydrokolektivem č. 101 předáka Štefana Kračka.

Po přechodu celého kolektivu na Důl Mayrau ve Vinařicích začali jeho členové pracovat na úseku Sever při rozfárání spodní lávky. V ražbě chodeb měli tehdy k dispozici vydatného pomocníka – sovětský kombajn PK-3r.

V roce 1982 se připravovali na zavedení komplexně mechanizovaného porubu s kombajnem KŠ-1KG s posuvnou výztuží 2MKE.

Antonín Hladík v hornickém životě to neměl nikdy lehké. Příroda si mnohdy vybírala svoji daň. Při silném důlním otřesu na Dole Max utrpěl vážné zranění s trvalými následky. Na „havírnu“ však nezanevřel.

Zůstal!

A co ještě říci o Antonínu Hladíkovi a jeho lidech? Každodenním krédem bylo pracovat bezpečně a hospodárně a při tom šetřit materiálem.

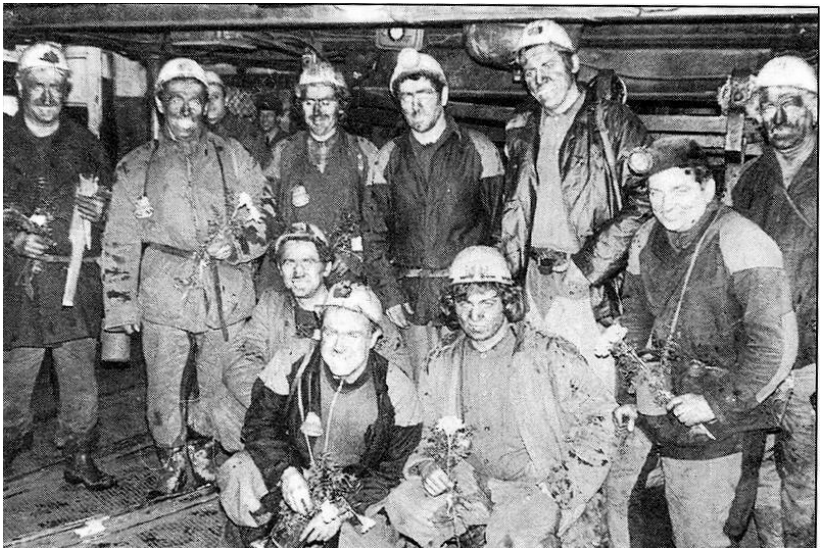

Kolektiv Antonína Hladíka na Dole Mayrau ve Vinařicích

Tento záměr se jeho kolektivu dařilo dodržovat. Ještě dnes jsou záznamy o počtu vypleněných a znovu požitých kusech dřeva, pažin a ocelové výztuže.

Antonín Hladík stál v čele kolektivu plných 27 let. Už v průběhu své působnosti v kolektivu vychoval svého nástupce, schopného člověka stejných kvalit.

Jeho nástupcem se stal dnes již nezapomenutelný Hynek Kocourek.

Zdař Bůh

Jan Uváček

V článku 60. výročí neštěstí na Dole Nosek v Tuchlovicích, který vyšel v Hornickém zpravodaji č. 3/2020, zmínil jeho autor Ing. Josef Varhulík havárii na dole Františka v Karviné. Přibližme si tedy okolnosti tohoto důlního neštěstí trochu blíže, jak jej popsali profesor Roman Makarius v knize Memento důlních nehod v českém hornictví a Marian Krčík v knize VÝBUCH 100 + 1 požiarov a výbuchov v bani.

Katastrofa na dolech Jan a Františka v Karviné

Ve čtvrtek 14. června 1894 došlo na dolech Jan a Františka hraběte Heinrich Laris – Mönnicha v Karviné k výbuchu metanu a uhelného prachu, který byl počtem 235 obětí a rozsahem devastovaných důlních děl největší katastrofou při dobývání uhlí v naší historii.

Unikátní fotografie dolu Františka v Karviné z června 1894, tedy v době obrovské katastrofy. Foto: Státní okresní archiv Karviná

Havárie, poznamenaná sérií pěti výbuchů, a sanace jejich následků provázená mnoha komplikacemi a nejméně třemi dalšími výbuchy, byly významným historickým předělem ve vývoji zajištění bezpečnosti práce v hornictví nejen v rakousko – uherské monarchii, ale v celém tehdejším hornickém podnikání ve světě na konci 19. století.

Tato havárie poznamenala rozvoj dýchací techniky, vynutila vznik organizované záchranné služby v hornických závodech, vyvinula modernější způsoby asanačních prací po rozsáhlých devastacích v podzemí

a byla motivací pro vznik nových bezpečnostních předpisů pro práci v plynujících dolech.

Důlní pole Larischových dolů se rozprostíralo na ploše 741 ha, délka z východu na západ činila 4 km a ze severu k jihu 2 km. V tomto dobývacím prostoru se nacházelo 16 dobyvatelných slojí s mocností od 53 cm do 380 cm s koksovatelným uhlím se značnou exhalací metanu a s vysokým obsahem uhelného prachu.

Důlní závod Jan-Karel měl dvě 334 m hluboké těžní jámy a dvě větrní jámy (Karel-větrní a Jindřiška). Důlní závod Františka měl těžní jámu hlubokou 333 m a větrní jámu s ventilátorem. Důlní závod Hlubina měl těžní jámu dosahující hloubky 300 m a větrní jámu s ventilátorem. Důlní závod Jindřich dosáhl hloubky jámy 401 m. Všechny závody byly mezi sebou propojeny hlavními překopy a četnými chodbami, čímž byly vytvořeny podmínky pro šíření výbuchů a požárů.

Hlavní těžební aktivity byly soustředěny do vysoce produktivní 19. sloje o mocnosti 3,2 – 3,5 m. Dobývací metodou bylo směrné pilířování na zával. Uhlí se rozpojovalo ručně kylofem (zahnutým špičákem), z pilíře se uhlí dopravovalo kolečkem do vozů na hlavní třídě. Malé vlaky plných vozů byly odváženy k jámě koňmi. Celý systém dobývání byl však poznamenán snahou o maximální prosperitu bez ohledu na mnohá rizika těžby.

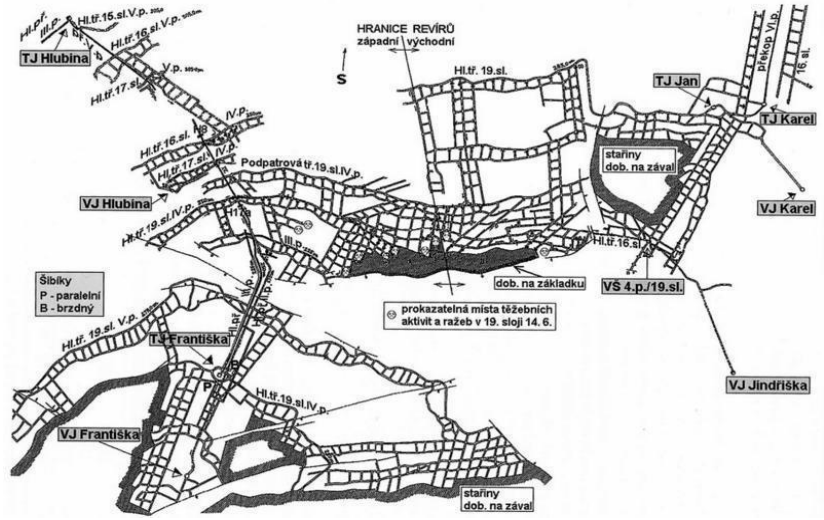

Situace v 19. sloji

První výbuch

Ve čtvrtek 14. června 1894 sfáralo na odpolední směnu v 16:00 hodin na všech vzájemně propojených dolech 1 062 horníků, 10 předáků, 9 nadkopních a 2 technici.

Ve 21:30 hodin došlo v dole k výbuchu. Intenzita výbuchu byla tak silná, že odhodila poklop na jámě, jámou vyrazil dým a prach až na povrch, tlaková vlna smetla do jámy s odnímací plošiny tři narážeče. Na krátkou dobu došlo k zvratu důlního větrání.

Závodní západního revíru Ing. Jan Kohout se vzápětí dostavil k výdušné jámě, okamžitě zorganizoval nasazení poklopu zpět na jámu a nechal upravit otáčky ventilátoru, aby se zvýšila rychlost a množství důlních větrů a urychlilo se odvětrání povýbuchových zplodin. Současně vyslal posla na jámu Hlubina se vzkazem, aby tam přítomný inženýr Racek organizoval záchranné práce ze strany Hlubiny.

Inženýr Racek ihned organizoval zachránce, jejichž jedinou ochranou byly šátky na obličeji namočené v octě. Pak sjel na pomoc postiženým do dolu.

Zachránci postoupili od jámy asi 300 m a narazili na spoušť způsobenou výbuchem. Celý překop byl zatarasen vozy, mrtvými koni a postiženými havíři. Nejprve bylo nutno poskytnout první pomoc raněným a přemístit je k jámě. Aby se záchranáři dostali k dalším zraněným a mrtvým kamarádům, museli především odstranit překážky nahromaděné v profilu překopu.

Již při postupu zachránců v oblasti Františky se ukázalo, že k neštěstí pravděpodobně došlo v 19. sloji, což se potvrdilo i při postupu od jámy Jan, kde nejtíživější situace a takřka nemožný další postup byl právě k 19. sloji.

Mezitím osazenstvo ze slojí nezasažených výbuchem opustilo práci a vyfáralo.

Další výbuchy

Asi kolem 22:00 došlo k druhému výbuchu. Jeho intenzita byla sice menší, ale kouře a prach byly opět vyraženy vtažnými jamami Františka, Jan a Karel až na povrch. Nelze určit, kolik ze 129 zahynuvších, uváděných v přehledech jako oběti první exploze, mohlo po prvním výbuchu ještě přežít svá zranění.

Při druhém výbuchu zahynulo 60 mužů ze záchranných mužstev, ponejvíce zasahujících v poli Františky. Byl mezi nimi i inženýr Racek.

Po druhém výbuchu nastoupili další pracovníci, aby se pokusili zachránit raněné. Z ventilátoru však začal znovu vycházet černý dým a tak byli zachránci odvoláni a vyfárali na povrch.

To bylo jejich velké štěstí, protože 15. června v 7:00 hodin došlo k dalšímu výbuchu. Do těchto chvil se podařilo z podzemí vynést 22 mrtvých a 15 zraněných horníků. Dalších 213 těl zůstávalo stále pod povrchem.

Zjištění přesného počtu postižených bylo velmi problematické. Přesný počet postižených se podařilo upřesnit až v den výplaty, tedy v sobotu 16. června, kdy se zjistilo, že katastrofa si vyžádala 235 obětí.

V 8:11 hodin nastala čtvrtá a v 9:15 pátá exploze. To však už začalo přikrývání jam slínem a pískem a ventilátory byly zastaveny.

Ještě dnes je třeba smeknout a hluboce se poklonit lidem, kteří byli svědky druhého výbuchu a usmrcení svých kamarádů, a přesto bez váhání přistoupili k zachraňování těch, co šli před nimi. Inženýři, dozorci a havíři bez dýchacích přístrojů vynášeli raněné i mrtvé a při tom nevěděli, kdy dojde k dalšímu výbuchu.

PŘEHLED O SFÁRANÝCH A POSTIŽENÝCH

Lokalita	Na směnu sfáralo	Počet obětí 1. expl.*)	2. expl.	Celkem zahynulo
Františka	398	129	50	179
Hlubina	121	0	6	6
Jan-Karel	571	46	4	50
Celkem	**1090**	**175**	**60**	**235**

*) někteří možná zahynuli až při druhé explozi

Řešení následků katastrofy

Rozsah katastrofy byl obrovský, v uhelném průmyslu ojedinělý a do té doby nevídaný. V Larischových dolech zahynulo 227 horníků, sedm dozorců a jeden inženýr. Zůstalo po nich 130 vdov a 194 sirotků. Tři doly byly úplně uzavřeny a zastavily těžbu.

První etapa asanace z jámy Hlubina

Návrhy na další postup schvalovala speciální řídící komise odborníků, úkolem které bylo posoudit návrhy vedení závodů na urychlené otevření uzavřeného dolu a na další postup účinného a bezpečného zmáhání havárie. Stále hrozilo velké riziko, že obnovením větrání by se mohl obnovit požár s následným výbuchem. Po zvážení všech možných okolností bylo rozhodnuto pokusit se za mimořádných bezpečnostních opatření odvětrat nejdříve postižené pole jámy Hlubina, neboť právě tam se dalo předpokládat nejmenší poškození důlních děl. Dalším důvodem byly velmi příznivé výsledky analýzy důlního ovzduší, což umožňovalo práci bez dýchacích přístrojů a rychlejší postup.

V pondělí 2. července v 6:15 hodin byl z těžní a větrní jámy odstraněn písek a slín a spuštěn ventilátor. Mezi devátou a desátou hodinou byly častěji odebírány vzorky důlních větrů. Výsledky byly uspokojivé.

Po odvětrání úvodních důlních děl se ihned začalo se stavbou uzavíracích hrází na uzavření postižených dobývacích polí Jan, Františka, Jindřich a Karel. Kolem 15:00 hodin se začala koncentrace CO postupně zvedat až na 0,4 % a všech 75 pracovníků bylo z dolu odvoláno a jámy byly opět uzavřeny.

Dne 4. července v šest hodin ráno byl proveden druhý pokus na dokončení hrází, ale dělníci museli znovu vyfárat, jelikož koncentrace CO se znovu zvedala až na 0,5 %. Obě jámy pak byly znovu uzavřeny.

Když se ani po opakovaných pokusech nepodařilo hráze dokončit, rozhodla řídící komise pokračovat v pracích za použití dýchacích přístrojů.

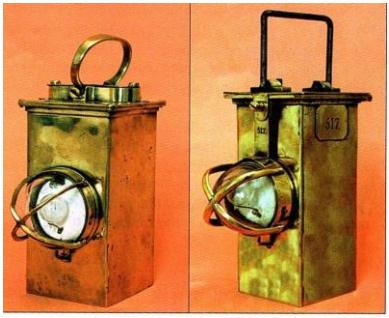

Elektrické lampy Bristol (vlevo) a Feilendorf

Při práci byly používány anglické akumulátorové lampy Bristol, které vydržely svítit až 6 hodin. V každé směně pracovalo až 100 horníků. Největším problémem byla ruční důlní doprava, protože výbuch nepřežil ani jeden kůň.

V sobotu 21. července se podařilo všechny chodby (po uzavření hrázemi) vyčistit a vyvětrat.

V pondělí 25. července byl na základě úředního povolení obnoven provoz a hned na to i těžba uhlí z 3. – 5. horizontu jámy Hlubina.

Druhá etapa asanace z Františky

Ve stejný den byl odstraněn písek a slín nad těžní jámou Františka. Problém s výbuchovými zplodinami a CO umožnily horníkům sfárat až po celé řadě opatření.

Nejdříve bylo spuštěno klecí do jámy několik zapálených olejových lamp. Když po dvou hodinách byla klec vytažena a lampy stále hořely, usoudili, že je vzduch v dole dýchatelný. Pokus zopakovali se spuštěním dvou holubů umístěných v kleci. Když se i holubi vrátili na povrch živí, sfárali v 9:00 hodin i horníci a zahájili sanaci zaústění 4. horizontu. Práce však museli vykonávat v dýchacích přístrojích.

Uzávěra byla již skoro hotová, když horníci ucítili prudké nasátí vzduchu a hned na to v uších náraz tlakové vlny. Všechny práce byly okamžitě přerušeny a horníci vyfárali na povrch.

Postavení provizorního pažení v úrovni II. patra těžní jámy se tak stalo nemožné. V 15:15 hodin doporučil horní rada Mayer obě jámy uzavřít, utěsnit a nedaleké kotle vyhasit. Tato opatření však byla prováděna pomalu. Kolem 16:30 hodin došlo k silné explozi, která z napůl uzavřené Františky vytlačila černý dým, a z těžní jámy vystoupily třaskavé plyny.

Také na Hlubině byl výbuchem odhozen poklop na větrní jámě. Pozornost se rázem soustředila k Hlubině, protože tam v 6 hodin ráno sfáralo osazenstvo k normální těžbě. Horníci byli ihned odvoláni a vyfárali na povrch.

Mezi tím se opakovaly výbuchy, které pětkrát nadzvedly poklop na výdušné jámě, a docházelo k výstupu hustého bílého dýmu. Záhy se z ventilátoru začal valit černý kouř, který naznačoval, že hráze mezi oběma jámami byly zničeny.

V 19:00 hodin 25. července bylo uzavírání a utěsňování jam ukončeno. Druhá etapa asanace skončila neúspěšně.

Třetí etapa asanace

Po sérii výbuchů pokračovaly práce na izolaci požářiště v 19. sloji od ostatních částí dolu, aby mohlo být obnoveno normální větrání. Po rozhodnutí, že nadále již nelze riskovat a vystavovat pracovníky nebezpečí smrti bylo dohodnuto jámu Františku na povrchu obezdít a pak postupovat zmáháním přes propusti Mayerovou metodou postupného zmenšování uzavřeného požářiště stavbou hrází a zásahy do nedýchatelného ovzduší

za uzavírací hrází, upravenou pro použití v jámovém stvolu. To ovšem bylo možné pouze s použitím ochrany dýchacích orgánů.

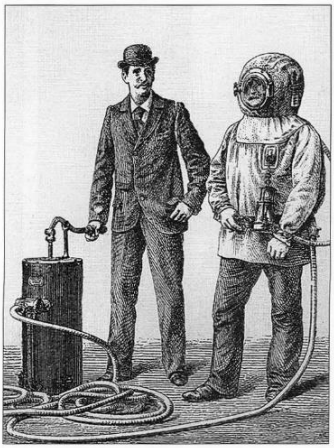

Dobová reklama firmy L. von Bremen

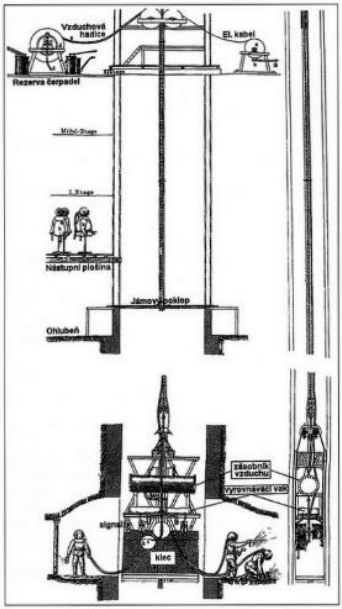

Schéma spouštěné základny při zmáhání jámy Františka

Použity byly přetlakové hadicové dýchací přístroje pro „potápění do plynů“ firmy Bremen.

Byl to první opravdu úspěšný přetlakový záchranářský přístroj vyráběný v licenci firmou Gessell chaft Ludwiga fon Bremen v Kielu.

Přístroj s blůzou vážil deset kilogramů, na konci hadice maximálně o délce 200 metrů bylo ruční čerpadlo, které zajišťovalo dodávku vzduchu do přístroje.

Pro zajištění prací byla upravena klec tak, aby se hadice k přístrojům mohly odvíjet na kleci a čerstvý stlačený vzduch byl z povrchu veden do zásobníku pověšeného nad klecí.

V sobotu 25. srpna, tedy měsíc po uzavření jam se v 9:00 hodin uskutečnil první sjezd tří záchranářů v dýchacích přístrojích na II. patro. Zkontrolovali náraží až k větrnímu překopu, odebrali vzorek větrů a změřili teplotu.

Ihned po výjezdu první klece fárala další četa, která rozebrala starou uzávěru a vybrala místo pro postavení nové hráze. Nyní mohla začít pravidelná práce ve tříhodinových směnách v dýchacích přístrojích.

Práce trvaly do 18. září, celkem bylo postaveno jedenáct hrází. Těmito pracemi byla odizolována jáma v náraží od ostatních důlních prostor a bylo možné spolehlivěji, a hlavně bezpečněji, postupovat v dalším uzavírání horizontálních děl v dýchacích

přístrojích přes propusti. Po otevření jámy Františka byly odstraněny uzávěry a stvol jámy byl ponechán přirozenému difuznímu větrání.

Bylo nezbytné pokračovat v uzavírání horizontálních děl a zpevňování stávajících hrází zděnými hrázemi. To však znamenalo zajistit odvětrání pracoviště, aniž by musel být spuštěn hlavní ventilátor. Tento problém se podařilo vyřešit exhaustorem (odsavačem důlních větrů), který vymyslel Ing. Pilař, a který za pomocí páry a trysky vytvářel v lutnovém tahu podtlak.

(Podobný způsob při odvětrávání ohňařských ortíků jsme na šachtách používali i my, pouze místo páry jsme podtlak v lutnovém tahu vytvářeli hadicí se stlačeným vzduchem. Poznámka J.G.)

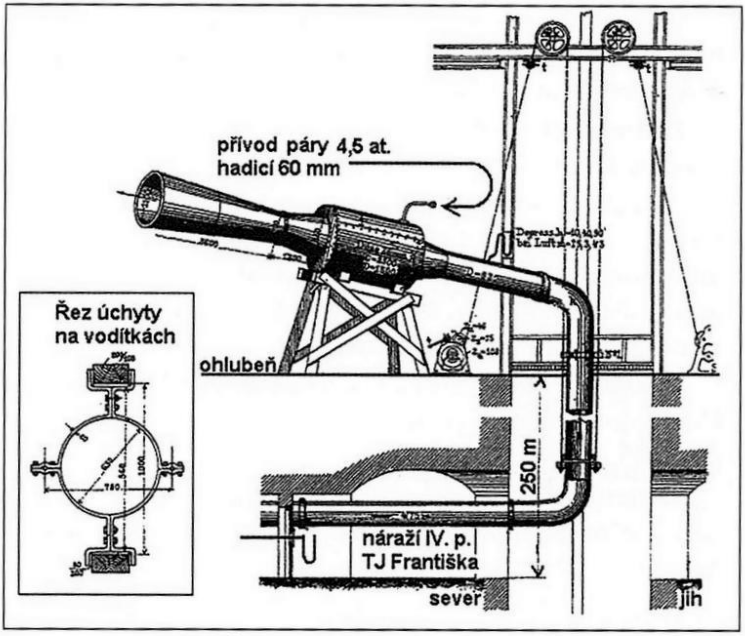

Pilařův exhaustor na Františce

Dne 25. srpna byly na těžní jámě Františka zahájeny zmáhací práce ze základny v čerstvém větrním proudu vytvořeném odsavačem. Práce za hrázemi byly nadále prováděny v dýchacích přístrojích. Postupně tak byla zmáhána díla a byly vyprošťovány pozůstatky postižených horníků a s obtížemi také koní.

Po kontrole všech postavených hrází byl 10. prosince opětovně spuštěn ventilátor na jámě Hlubina. Po destiminutovém provozu se ukázalo, že hráze jsou těsné a důlní pole jámy Hlubina je dobře izolováno.

První těžba na jámě Hlubina se uskutečnila před vánočními svátky 1894 z III. patra a z V. patra 5. února 1895. Na jámě Františka byla těžba obnovena 24. ledna 1895.

Konec asanačních prací

Do 19. sloje, tedy do pravděpodobného místa výbuchu, se poprvé podařilo proniknout v listopadu 1894. Zde se nacházela další těla mrtvých horníků ve skupinách po osmi až deseti. Podle zbytků oděvů, prstýnků a řetízků a jiných předmětů bylo možné určit jména 44 obětí neštěstí.

Z oblasti se podařilo v průběhu asanačních prací vyvézt z podzemí 159 mrtvých horníků. V podzemí zůstalo 59 mrtvých mužů, neboť jejich mrtvoly se nacházely v těžce přístupných závalech a jejich nalezení a vyproštění bylo pro záchranáře spojeno s nebezpečím ohrožení života.

Teprve koncem roku 1896 mohly být dýchací přístroje odloženy a těžba v 19. sloji byla obnovena i z východní strany.

Příčiny nehody

Jako bezprostřední příčina se od začátku předpokládala iniciace výbušných plynů závadnou trhací prací na nezjištěném pracovišti v 19. sloji s následným výbuchem uhelného prachu.

Jako další možná příčina bylo označeno samovznícení uhlí v závalových prostorech 19. sloje.

Za vedlejší příčinu byl označený i problematický větrací systém.

Hlavním předpokladem pro vznik havárie takového rozsahu byly snahy o co největší produktivitu práce a zisky na straně podnikatelů a o maximální možné výdělky na straně zaměstnanců při nedostatečném zajištění bezpečnosti důlního provozu. Rychlý růst těžby nebyl doprovázen odpovídajícími opatřeními na úseku bezpečnosti práce.

Po tragédii na dole Jan a Františka zřídilo tehdejší ministerstvo orby ve Vídni speciální komisi, která provedla prověrku bezpečnosti práce ve všech plynujících dolech. Bylo vydáno nařízení o zneškodňování uhelného prachu v uhelných dolech. Současně byla zvýšena kontrola činnosti orgánů báňské správy.

Tragická nehoda na dole Jan a Františka urychlila vývoj individuálního nezávislého dýchacího přístroje. V roce 1895 byl

patentovaný dýchací přístroj Pneumatophor Walcher – Gärtner zavedený do výroby firmou Waldek ve Vídni. Tak se objevil první sériově vyráběný regenerační kyslíkový dýchací přístroj, který se rychle rozšířil po celé Evropě. Jeho použití bylo nejprve omezeno na 30 minut, později byl zdokonalen přidáním druhé kyslíkové láhve.

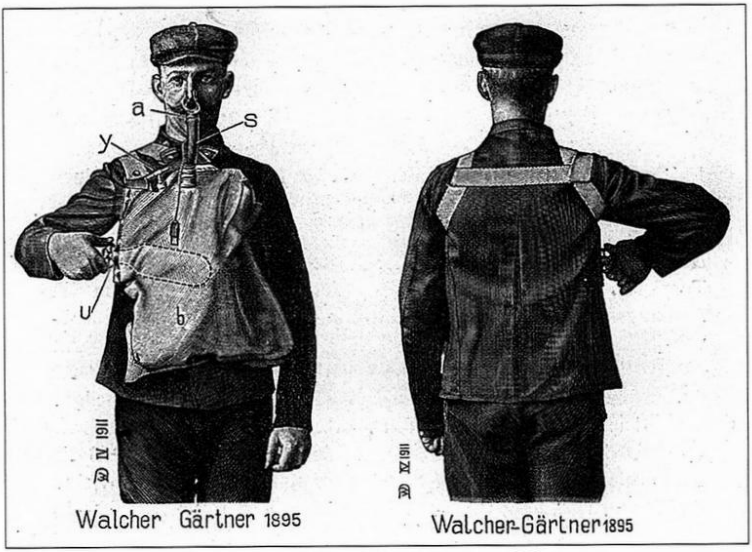

Pneumatophor Walcher - Gärtner byl patentován ve Vídni v roce 1895

Kyslíkový dýchací přístroj umožnil širší využívání Mayerovy metody uzavírání požářišť postupným zmenšováním uzavřených okruhů.

Dne 6. dubna 1897 vydalo Báňské hejtmanství ve Vídni nařízení, ve kterém byla instituována povinnost zřídit záchranné stanice na všech dolech s nebezpečím výbuchu. Tento předpis znamenal začátek organizované záchranné služby v hornictví. Takto vznikly první záchranné stanice na Ostravsku.

Tragická katastrofa na Larischových dolech Jan a Františka v roce 1894 se tak stala významným mezníkem v historii zajištění bezpečnosti hornického provozu a dodnes si zasluhuje naši pozornost a naplňuje nás pocitem vděčnosti a úcty k našim předchůdcům.

Připravil Jaroslav Grubner

Skotské hornictví před sto lety

V dřívějších číslech zpravodaje jsme se několikrát věnovali anglickému hornictví převážně v 19. století. Ve Velké Británii ještě zůstaneme, ale přesuneme se blíže k současnosti, zhruba jedno století nazpět do období po 1. sv. válce.

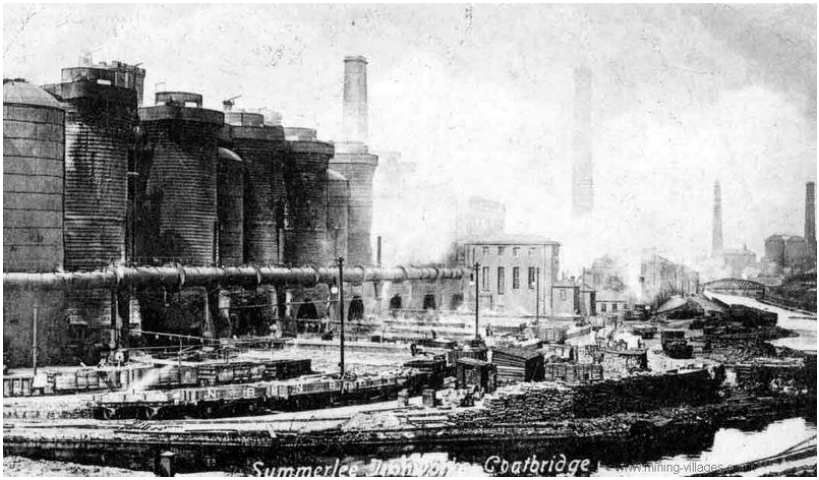

Železárny v Coatbridge počátkem 20. století. Železárny byly jedním z nejvýznamnějších odběratelů uhlí. (http://www.scottishmining.co.uk/)

V roce 1919 byla parlamentem zřízena Komise pro uhelný průmysl, které předsedal soudce nejvyššího soudu sir John Sankey. Komise měla několik úkolů. Jako většina předchozích komisí měla zrevidovat stav bezpečnosti a pracovních podmínek horníků, délku pracovní doby apod. Kromě toho se ale zabývala i tématy ekonomickými jako srovnání nákladů a zisků jednotlivých těžebních společností a porovnání efektivnosti těžebních metod. Komise se také zabývala velmi kontroverzními tématy, jako je ideální forma vlastnictví, a analyzovala přínosy a negativa případného částečného či plného znárodnění uhelného průmyslu.

Zaměstnanost v černouhelném hornictví měla po dlouhá desetiletí stoupající hodnoty a v roce 1920 dosáhla svého vrcholu. Před rovnými sto lety bylo ve Velké Británii zaměstnáno v hornictví 1 191 000 lidí. Od tohoto roku už pouze strmě klesala. V roce 1956 tak najdeme v záznamech pouze

695 000 horníků, v roce 1976 už je to jen 247 000 horníku a k roku 2015 to bylo zanedbatelných 2 000 horníků.

Vraťme se ale zpět do roku 1920. Svá uhelná ložiska mělo i Skotsko, i když jejich význam nedosahoval významu ložisek anglických. Pokud tedy celá Velká Británie vykazovala téměř dvanáct stovek tisíc horníků, na Skotsko samotné připadalo pouze 141 349 zaměstnanců v hornictví, přičemž přímo v podzemí pracovalo 122 305 horníků.

Důl Mary Colliery v Lochore (http://www.scottishmining.co.uk/)

Pozastavení se nad tím, jak se komisi podařilo zlepšit běžný život horníků, si necháme do některého z příštích čísel zpravodaje. Nyní se pojďme podívat na bezpečnost práce, resp. na jeden z jejích ukazatelů, jímž je úrazovost. Díky olbřímí práci správců internetové stránky http://www.scottishmining.co.uk/ je možné dohledat všechny reportované smrtelné úrazy z období let 1840-1960. Podíváme-li se na období kolem roku 1920, v našem případě roky 1918-1924, zjistíme, že počet smrtelných úrazů vykazuje určitou stabilitu a pohybuje se lehce pod 200. Přes tuto hranici se dostává pouze v roce 1923 (215 smrtelných úrazů), ovšem zde je statistika zkreslena hromadným smrtelným úrazem na dole East Plean, kde při výbuchu plynu zahynulo 12 horníků.

V ostatních letech k takto významným nehodám nedošlo a počty zemřelých dosáhly 185 v roce 1918, 183 v roce 1919 a 171 v roce 1920. V roce 1921 došlo k výraznému poklesu na 121, ovšem už v roce 1922 se vrátil na 188. O 215 zahynuvších v roce 1923 již byla řeč a výčet zakončeme 190 mrtvými v roce 1924.

Velké změny nejsou patrné ani u příčin smrtelných úrazů. Pokud vezmeme 171 smrtelných úrazů v roce 1920, rozložení příčin úrazů je následující. Nejčastější příčinou smrti je zavalení či zasažení horninou, které způsobily 74 úmrtí. Nehody při dopravě materiálu si vyžádaly 24 obětí a v souvislosti s výbuchem zemřelo 21 horníků (13 při výbuchu plynů a 8 při manipulaci s trhavinami). Pády do šachty si vyžádaly 8 obětí a 16 horníků zemřelo při jiných typech incidentu. Zbytek, tedy 28 pracovníků, zahynul při práci na povrchu.

Nejzávažnějším incidentem v roce 1920 byl požár motoru v dole Bothwell Colliery, který si 26. dubna vyžádal čtyři lidské životy.

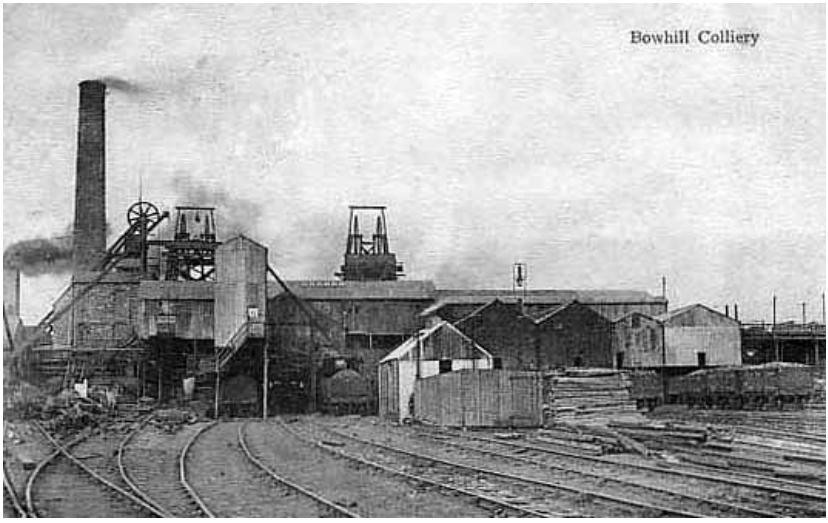

Důl Bowhill Colliery (http://www.scottishmining.co.uk/)

K tomu, abychom mohli na základě předchozích čísel prohlásit skotské doly za na svou dobu bezpečné či nikoliv, je třeba nějaká srovnávací hodnota. V celé Velké Británii docházelo v té době k cca 1 800 úmrtím v souvislosti

s hornictvím ročně. To dělá v porovnání k celkovému množství zaměstnanců v hornictví úmrtnost 0,0015 %. V případě Skotska samotného se dostáváme na hodnotu zhruba 0,0013 %. Dá se tedy říci, že na skotských dolech panovala srovnatelná situace jako v ostatních částech Velké Británie. Pro srovnání, ve Spojených státech amerických došlo v roce 1920 k 2 272 úmrtí na 784 621 zaměstnanců, což dává hodnotu 0,0029 %.

Michal Hejna

Zdroj:

Scottish Mining Website - http://www.scottishmining.co.uk/

Coal Fatalities for 1900 Through 2019 - https://arlweb.msha.gov/stats/centurystats/coalstats.asp

Jaroslav Vykouk: SPORTHOTEL SLETIŠTĚ

Tento nový tříhvězdičkový hotel byl vybudován na Sletišti uprostřed kladenských sportovišť a otevřen pro veřejnost na podzim roku 2015. Měl by doplnit nedostačující ubytovací kapacitu v Kladně. Laděn je do sportovního stylu. Při hotelu samozřejmě nechybí ani restaurace. Ta se jmenuje Sleťák a šéfkuchařem se zde stal zkušený Aleš Náprstek, který v minulosti působil i ve známé pražské Hergetově Cihelně.

Vchod do restaurace Sleťák, foto J. Vyšín

Zřizovatelem hotelu a restaurace jsou Sportovní areály města Kladna. Rekonstrukce objektu z bývalé ubytovny trvala půldruhého roku. Celkové náklady činily dvacet pět a půl milionu korun, přičemž sedm a půl milionu korun pokryla evropská dotace.

Na webových stránkách tohoto zařízení se píše: *"Od 1. 5. 2014 je realizován projekt Zvýšení využitelnosti sportovního areálu Sletiště pro rozvoj cestovního ruchu ve Středních Čechách (reg. Č. Cz 1. 15/2. 2.*

*00/72001661). Cílem projektu je zvýšení využitelnosti Městského sportovního areálu Sletiště pro cestovní ruch. Předmětem projektu je modernizace a nástavba dalšího patra stávajícího objektu turistické ubytovny. Modernizací projde i stávající restaurace v budově. Po dokončení bude součástí sportovišť moderní Sporthotel v kategorii *** standard s pokoji vybavenými vlastním sociálním zařízením, moderními společenskými prostory a moderní hotelovou restaurací s kapacitou 60 osob. Stávající kapacita 42 lůžek bude navýšena na 64 lůžek. Zvláštní pozornost bude věnována potřebám cyklistů, kterým budou určeny bezpečné parkovací a úložné prostory, ale především pro ně bude zřízeno zázemí se servisem a službami s tím spojenými. V rámci projektu dojde rovněž ke zkvalitnění služeb pro osoby s omezenou schopností pohybu. Bude vybudován bezbariérový vstup do objektu a výtah. Část kapacity hotelu (6 lůžek) včetně sociálního zařízení a jedno nově vybudované parkovací stání bude splňovat požadavky pro ZTP.*

SPORTHOTEL Sletiště, foto J. Vyšín

Pohled do restaurace, foto J. Vyšín

Fotografie sportovců v interiéru, foto J. Vyšín

Pokoje nejsou číslovány klasicky, ale jsou značeny podle čísel vztahujícím se ke konkrétním významným sportovcům. A co označují tato čísla?

Pokoj číslo 1962 patří legendárnímu fotbalistovi a členu Klubu ligových kanonýrů Josefu Kadrabovi, který sedm let oblékal dres SONP Kladno. Právě v roce 1962 pomohl v reprezentačním dresu vybojovat stříbrné medaile na mistrovství světa v Chile.

Pokoj číslo 64. Šachovnice má právě takový počet polí. Tento pokoj má číslo patřící světoznámému šachistovi a rodákovi z Kladna Vlastimilu Hortovi, který v současnosti žije v Německu.

Pokoj číslo 6460. Taková je současná hodnota osobního a zároveň českého rekordu vynikající sedmibojařky Elišky Klučinové. *„Jste patrně jediná, kvůli které jsme připraveni v budoucnu změnit číslo pokoje. Teď to záleží jen na vás,“* řekl přítomné sportovkyni kladenský primátor Milan Volf.

Pokoj číslo 10 označuje číslo dresu bývalého výborného hokejisty a reprezentanta Pavla Patery.

Pokoj číslo 4 je věnován autokrosaři Jaroslavu Hoškovi.

Pokoj číslo 11. Dres s tímto číslem oblékal kladenský hokejový obránce a kapitán československé reprezentace František Pospíšil.

Pokoj číslo 12-15 představuje další kladenské hokejové legendy a vynikající reprezentanty, Františka Kabrleho st. a jeho syny, Františka ml. a Tomáše.

Pokoj číslo 1996. Svůj pokoj má v novém sporthotelu i fotbalový obránce Jan Suchopárek. S reprezentací vybojoval stříbro na mistrovství Evropy v Anglii a se Slávií Praha, ve které nosil kapitánskou pásku, vyhrál českou ligu.

Pokoj číslo 6. Těžko si lze představit, že by chyběl pokoj s číslem dresu vynikajícího hokejového střelce Milana Nového.

Pokoj číslo 7. To je číslo dalšího výborného odchovance kladenského hokeje, Eduarda Nováka Zemřel v roce 2010

Pokoj číslo 04:13,0. Asi nejzvláštnější číslo náleží plavci Janu Bidrmanovi. Je označením rekordu tohoto nejúspěšnějšího kladenského plavce, který v osmdesátých letech emigroval do Švédska.

Pokoj číslo 1934-5. Rodák z Kročehlav, Josef Košťálek, nosil číslo dresu 5. Oblékal reprezentační dres a v roce 1934 v něm na mistrovství světa v Itálii vybojoval stříbrné medaile. Zemřel v roce 1971

Pokoj číslo 1934. Pokoj fotbalového obránce Jaroslava Burgra, rodáka z Velkého Přítočna, rovněž vicemistra světa ze šampionátu v Itálii v roce 1934. Zemřel v roce 1986.

Pokoj číslo 172. Další vynikající ligový kanonýr František Kloz. Zemřel na následky svého zranění, které utrpěl při květnovém povstání v roce 1945.

Pokoj číslo 1979. Vynikající hokejista a trenér Bohumil Prošek. Je jedním ze sportovců, kteří jsou držiteli titulu z extraligy jako hráč a trenér plus titulu mistra světa. V roce 1979 dovedl hokejové Kladno k zisku Poháru mistrů evropských zemí. Zemřel v roce 2014.

Pokoj číslo 16 nese číslo dresu československého hokejového útočníka a prvního českého hráče, který nastoupil v NHL Jaroslava Jiříka. V sezóně 1958/59 vybojoval s Kladnem mistrovský titul. Tragicky zahynul v roce 2011.

Pokoj číslo 3. Sportovní obojživelník Miroslav Rys. Bývalý vynikající hokejista i fotbalista. Mistr světa v ledním hokeji. Trojka byla číslem jeho dresu.

Pokoj číslo 1959. Stanislav Bacílek, rok mistrovského hokejového titulu. Rodák z Kladna, obránce, který v padesátých letech patřil mezi pilíře hokejové reprezentace. Zemřel v roce 1997.

Pokoj číslo 68. Jaromír Jágr. Více slov není třeba.

Pokoj číslo 13 patří bývalému kladenskému hokejistovi a trenérovi Jaroslavu Volfovi. Zemřel v roce 1990.

Pokoj číslo 67,71 je věnován bývalé české atletce, diskařce, olympijské medailistce a mnohonásobné mistryni republiky Věře Cechlové-Pospíšilové. Vyznačuje hodnotu jejího sportovního rekordu.

Pokoj číslo 20. V hokejovém výčtu sportovních osobností nemůže chybět ani útočník Martin Procházka.

Jaroslav Vykouk

Co víme o našich městech!!!

Projel jsem mnoho míst naší republiky. Mnohé jsem poznal, mnohé mne velmi potěšilo a na mnohá místa se velmi rád vracím. Mnozí se chlubí tím, kde ve světě všude byli. Je však ale smutné, když zjistím, že neznají ani své nejbližší okolí. Proto jsem se rozhodl seznámit naše čtenáře s okolními méně známými městy a městečky.

První místo, o kterém se chci zmínit je město Buštěhrad.

Dnes město Buštěhrad leží východně od Kladna cca 2,5 km při silnici na Prahu, což je asi 23 km. Je i v sousedství tzv. Buštěhradské haldy, nad kterou se vznášela řadu let „rudá záře“. Město má rozlohu 768 ha a v současnosti zde sídlí 2316 obyvatel. Nachází se ve výšce 322 m n. m. Město bylo známo jako středisko dělnického a družstevního hnutí.

První zmínky o Buštěhradu pocházejí z roku 1209 v listinách pražského biskupa Daniela, ve kterých potvrzuje majetek kláštera Oseku.

Mimo jiné se zde jmenuje i poplužní dvůr ve vsi Buczewes. Název jména pochází zřejmě z obdobného jména Bušek – tedy Buškova ves. V následujících letech druhé poloviny 14. stol. patřila ves zemanskému rodu z Braškova. Jedním z dalších majitelů byl Jindřich Libštejn z Kolovrat. Tento rod vládl Buštěhradu asi 200 let. Jindřich byl odpůrcem tehdejšího správce Království českého Jiřího z Poděbrad. Jiříkovo vojsko se pokusilo dobít Buštěhradský hrad, ale nepovedlo se to. Nakonec vše skončilo smírem.

Od poloviny 13. stol. zde stávala tvrz, později hrad. Byl zničen za třicetileté války vojsky Valdštejna, Švédů i dalších. Zkázu pak dokončili buštěhradští sedláci, kteří využili kámen na různé stavby. V roce 1497 vydal král Wladislav Jagelonský dekret, kterým udělil městu právo hrdelní, várečné a tržní. Městu byl udělen i erb. Zbytky hradeb je možné ještě dnes spatřit v ulici zvané Starý hrad.

V polovině 17. stol. nechala postavit zámek Anna Marie Františka, vévodkyně Toskánská. Zámek sloužil jako škola a fara. Byl stavěn v roce

1699 - 1705 jako barokní. Stavitelem měl být Krištof Dienzenhofer. O pár století později prováděl úpravu zámku K. I. Dienzenhofer a A. Lurgen. Ze Zámecké kaple (1814 - 16) byl postaven kostel Povýšení sv. kříže. V současnosti je zámek využíván pro potřeby obce. Vlastníkem je obec a Středočeský kraj. Je upraven park a část zámku. Ostatní je zatím nejisté. V r. 1830 - 31 tu pobýval vyhnaný francouzský král Karel V.

Buštěhradský zámek, https://www.turistika.cz

S Buštěhradem je spojeno i zřízení Pražsko – buštěhradského železničního podniku, který dostal výluční právo přeměnit koňskou železnici existující z Prahy do Vejhybky na lokomotivní provoz a prodloužit ji z Vejhybky do buštěhradského uhelného revíru.

Pozůstatky bývalé koněspřežné železnice můžeme najít v křivoklátských lesích. V některých místech jsou dosud patrné náspy a můstky. Je to druhá postavená trať se železnými kolejnicemi v Evropě.

Postavena byla podle plánů Ing. J. Barranda v r. 1827. Podle původního návrhu měla vést z Prahy do Plzně. V r. 1830 byla postavena část Praha - Pletený Újezd – Výhybka, Rozdělov – Lány. V r. 1833 byla prodloužena k pile Brejl. Úsek k Pilské hájovně byl dobudován v r. 1836. Dráha sloužila nejprve k dopravě dřeva a později i k dopravě uhlí z Kladenského revíru. V r. 1862 byl zde zaveden parní provoz. Činnost zde byla ukončena ve 20. století.

Buštěhradská dráha.

Vysoce privilegovaná společnost Buštěhradské dráhy založená 24. srpna 1853 získala koncesi na stavbu uhelné dráhy z Dubí do Kralup nad Vltavou, na kterou byly postupně napojovány uhelné doly buštěhradského revíru. Provoz byl zahájen 23. února 1856.

Na buštěhradském panství bylo nalezeno uhlí v r. 1772 ve Vrapicích. V r. 1775 zde byly raženy první štoly. S těžbou je zde spojována osobnost Václava Černého, který měl již havířskou praxi ze zlatých dolů v Jílovém.

Odhalení pamětní desky na domě těžaře Václava Černého.
Buštěhrad 18. 6. 2017, foto Jiří Skála

Za druhé světové války sídlil na zámku Wehrmacht. Do majetku státu přešel zámek v r. 1918.

Ve Městě naleznete Kostel sv. Trojice, kaple a několik kapliček, sloupy a sochy i pranýř. Naleznete tu budovu starého i nového pivovaru, dům Oty Pavla a archeologickou oblast Bůhzdař.

V tomto městečku se narodilo několik význačných lidí: Spisovatel Ota Pavel (1930 - 1973). Za války zde žila celá rodina i jeho otec Leo Popper. Žil tu hudebník Karel Václav Vacek, RNDr Karel Žebra, Joachym Barrande a Jiří Tennger – současný sbormistr. Po romantických místech města a okolí vede stezka historie. Doufám, že sem mnozí z vás zavítají.

Horký

„Hornické povolání je hrdinné a čestné“

Bývalí horničtí učni opět zavzpomínali

V sobotu 5. září 2020 se uskutečnilo v Hornickém skanzenu Mayrau ve Vinařicích připomenutí 70. výročí lánské akce. Po deseti letech se zde opět sešli bývalí horničtí učni, kteří v roce 1950, ve svých 15 letech, nastoupili na výzvu prezidenta K. Gottwalda do hornického učebního poměru, později se stali kvalifikovanými horníky, techniky a inženýry. Hlavním organizátorem byl výbor Klubu přátel hornických tradic Kladno, kterému se podařilo najít a oslovit 14 přímých účastníků lánské akce.

V den setkání na proslulou Mayrovku zavítali: Ing. Vladimír Dudák z Brodu u Příbrami, Karel Fryč z Kladna, Karel Gart z Rakovníka, z Čenkova – Jinců přijel Bořivoj Hasman, dále Ladislav Hnízdil ze Stochova, Jan Uváček z Kladna, Jindřich Verner z Dobříše a Josef Vonostránský z Kladna. Ing. Jan Procházka se dostavil přímo do bývalého internátu – hornického učiliště na dole Wanieck v Kamenných Žehrovicích, dnes hotel Astra v Srbech.

Na Mayrovce, ještě před odjezdem autobusu do Lán, zavládla přátelská atmosféra. Mnozí, kteří se dlouho neviděli, kamarádské setkání vyjádřili pevným stiskem ruky a objetím. Bylo to až dojemné.

Mezi hornické učně z lánské akce patřil např. i Ing. Vlastimil Ehreberger, který se svou pílí vypracoval až na ministra paliv a energetiky.

Zajímavý postup měl i kladenský učeň Ing. Stanislav Vopasek. Po ukončení vysokoškolského vzdělání se usadil na Ostravsku, kde začala jeho další životní dráha. Stal se spoluzakladatelem Hornického muzea v Ostravě a řídícím pracovníkem Nadace Landek. Ing. Stanislav Vopasek vynikal i výtvarným umění. Byl autorem kreseb těžních věží na Ostravsku, ale i v kladenském revíru. Jeho dílo se zachovalo a je využíváno na titulních stránkách hornických kalendářů.

Mezi známé hornické učně z lánské akce patří také Antonín Hladík, který utrpěl na šachtě těžký úraz z trvalými následky. Na setkání ho přivezla jeho manželka. Patří jí za to upřímné poděkování! V srdci Toníka, ale i všech účastníků, setkání s hornickými kamarády na Mayrovce zůstane trvalou vzpomínkou.

A co ještě dodat? Snad jen to, že horničtí učni z lánské akce tehdy plně pochopili význam slov hesla „Hornické povolání je hrdinné a čestné“ a tím, že nastoupili do hornictví, splnili svoje rozhodnutí bezezbytku.

Zdař Bůh

Jan Uváček přímý účastník lánské akce v roce 1950

Společné foto před pamětní lípou, vysazenou v Lánech před 10 lety

Foto Jitka Krňanská a Jiří Skála. Více na www.kpht-kladno.cz

Blahopřejeme jubilantům
říjen - prosinec 2020

85 let

Ing. Štěpán Matula
je přímým účastníkem Lánské akce, po vystudování pracoval v různých technicko-hospodářských funkcích na Dole Nosek v Tuchlovicích. Od roku 1993 byl druhým místopředsedou představenstva a.s. Českomoravské doly.
V roce 2006 se aktivně podílel na založení Klubu přátel hornických tradic Kladno, od roku 2007 do roku 2010 zastával funkci zástupce předsedy výboru Klubu.

85 let

Bořivoj Hasman
je přímým účastníkem Lánské akce, horníkem se vyučil na Dole Max v Libušíně, po absolvování Hornické průmyslovky pracoval v různých technických funkcích na Dole Zápotocký v Dubí a Dole Ronna ve Švermově.
Od roku 2001 do roku 2010 pracoval jako vedoucí Hornického skanzenu Mayrau ve Vinařicích.
Je zakládající člen Klubu přátel hornických tradic Kladno, ve kterém v letech 2007 až 2010 zastával funkci tajemníka výboru Klubu.

85 let

Antonín Hladík
je přímým účastníkem Lánské akce, horníkem se vyučil na Dole Max v Libušíně, jako předák hornického kolektivu působil na dolech Max a Mayrau plných 27 let.
Členem Klubu přátel hornických tradic Kladno je od jeho založení v roce 2006.

80 let
Josef Seifert

75 let
Bohumil Beránek
Jiří Rudek

70 let
Pavel Zejšek

65 let
Ing. Vladimír Protiva
Ing. Marie Brodská

60 let
Ing. Josef Slavík

50 let
Jan Egermaier

40 let
Mgr. Lukáš Krinke
Mgr. Karel Drvola DiS

35 let
Jan Kepič

Všem oslavencům blahopřejeme a do dalších let přejeme pevné zdraví.

Výbor KPHT Kladno

Vzpomínáme . . .

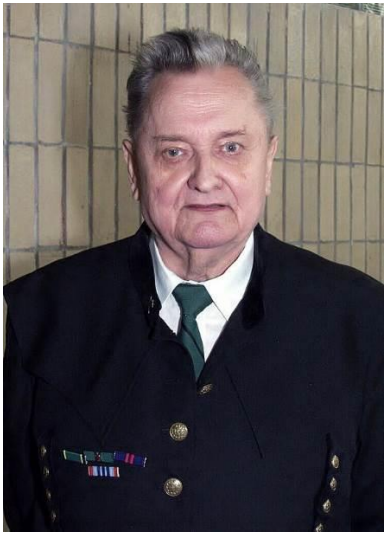

Přímým účastníkem Lánské akce v roce 1950 byl i bývalý předseda a čestný člen Klubu přátel hornických tradic Kladno inženýr Vladimír Čuřík.

Ing. Vladimír Čuřík se narodil 23. května 1935 v Praze. Vyšší průmyslovou školu hornickou vystudoval v Kladně, VŠB v Ostravě ukončil v roce 1960.
Ve stejném roce nastoupil na Důl Nosek v Tuchlovicích do funkce vedoucího úseku. Postupně prošel funkcemi: vedoucí výroby, hlavní inženýr dolu, ředitel Dolu Nosek a odborný ředitel pro výrobu a techniku na ředitelství KD Kladno.

Po založení kladenské pobočky Klubu přátel Hornického muzea Ostrava byl v roce 2001 zvolen jejím předsedou. Zde působil až do roku 2006, kdy se stal zakládajícím členem Klubu přátel hornických tradic Kladno.

Funkci předsedy výboru KPHT Kladno o. s. vykonával do roku 2010, kdy požádal o uvolnění ze zdravotních důvodů.

Inženýr Vladimír Čuřík zemřel 14. listopadu 2016 ve věku 81 let.

Výbor Klubu přátel hornických tradic Kladno

PŘIPOMÍNÁME

Možnosti placení čl. příspěvků do Klubu přátel hornických tradic Kladno.

Výše členského příspěvku byla stanovena pro **důchodce 100,- Kč za rok**, pro **ostatní pracující 200,- Kč za rok.**

Kontaktní údaje pro odeslání:

poštovní poukázkou na adresu Klub přátel hornických tradic – Kladno z. s., Hornický skanzen Mayrau 56, 273 07 Vinařice (pan Jaroslav Grubner)

bankovním převodem na číslo účtu **35-8005440247/0100** (nezapomeňte uvést svoje jméno)

osobně v Hornickém skanzenu Mayrau ve Vinařicích u MgA. Tomáše Voldrába

Jaroslav Grubner
výkonný tajemník
Klub přátel hornických tradic Kladno z.s.
tel.: 723 136 592

Smuteční oznámení

Ve věku 84 let zemřel v úterý 22. 9. 2020 člen KPHT Kladno
bývalý horník, báňský záchranář HBZS Kladno
pan

Antonín Řízek

S naším kamarádem jsme se společně s členy
Spolku Báňských Záchranářů Kladno, HBZS Praha a ZBZS Libušín
naposledy rozloučili ve středu 30. 9. 2020 ve velké obřadní síni
kladenských hřbitovů

Všem pozůstalým vyslovujeme upřímnou soustrast

Výbor Klubu přátel hornických tradic Kladno z. s.
Spolek Báňských Záchranářů Kladno
Hlavní báňská záchranná stanice Praha, a.s.
Závodní báňská záchranná stanice Libušín

Smuteční oznámení

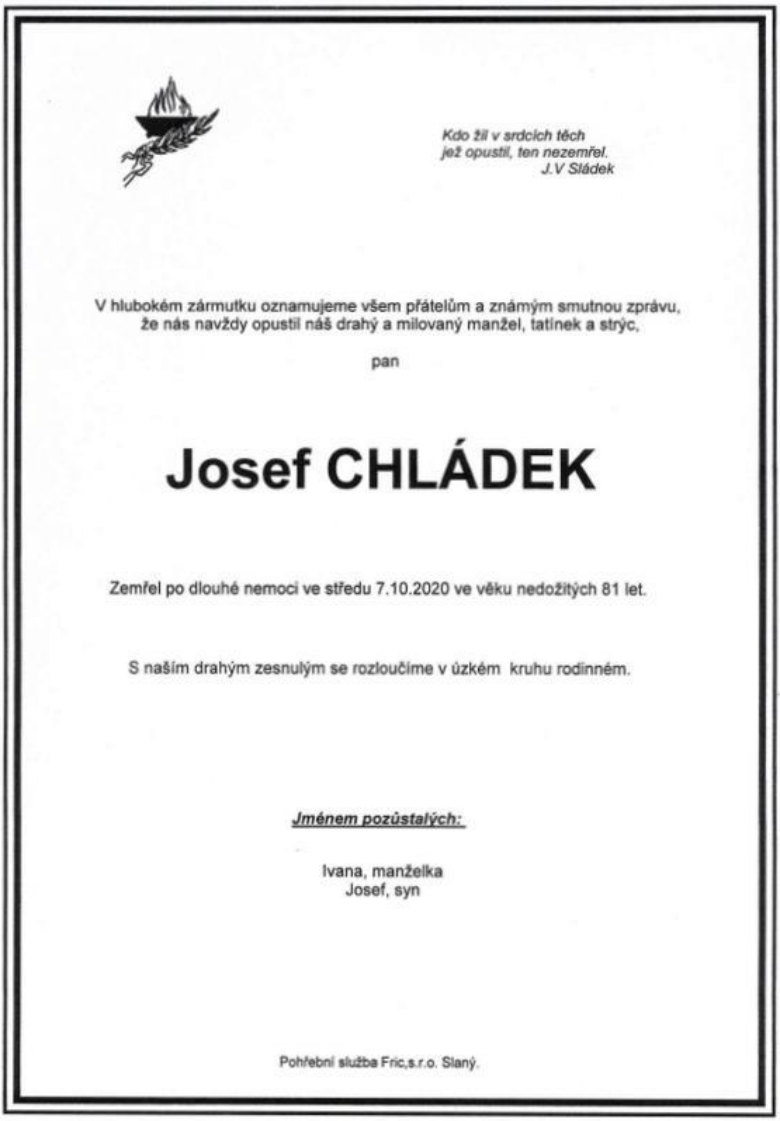

Kdo žil v srdcích těch
jež opustil, ten nezemřel.
J.V Sládek

V hlubokém zármutku oznamujeme všem přátelům a známým smutnou zprávu,
že nás navždy opustil náš drahý a milovaný manžel, tatínek a strýc,

pan

Josef CHLÁDEK

Zemřel po dlouhé nemoci ve středu 7.10.2020 ve věku nedožitých 81 let.

S naším drahým zesnulým se rozloučíme v úzkém kruhu rodinném.

Jménem pozůstalých:

Ivana, manželka
Josef, syn

Pohřební služba Fric,s.r.o. Slaný.

Všem pozůstalým vyslovujeme upřímnou soustrast.
Výbor Klubu přátel hornických tradic Kladno z. s.

Den horníků 19. 9. 2020

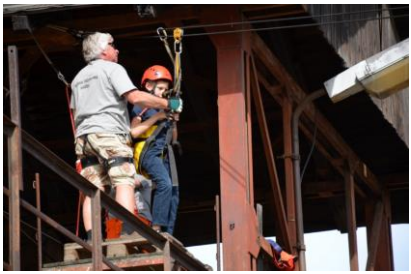

Foto Jitka Krňanská a Jiří Skála. Více fotografií na www.kpht-kladno.cz

Odhalení pamětní desky k 60. výročí neštěstí na Dole Nosek

Akci 23. 9. 2020 pořádal Výbor pro rozvoj obce Tuchlovice.
Foto Jitka Krňanská a Jiří Skála. Více na www.kpht-kladno.cz

Obsah

1 **Hornictví ve středních Čechách v letopočtech,** K. Melichar
17 **Těžba kamenného uhlí vodou – hydromechanizace,** J. Uváček
21 **Vzpomínání s životní legendou dneška,** J. Uváček
25 **Katastrofa na dolech Jan a Františka v Karviné,** J. Grubner
35 **Skotské hornictví před sto lety,** M. Hejna
39 **SPORTHOTEL SLETIŠTĚ,** J Vykouk
44 **Co víme o našich městech,** J. Horký
47 **„Hornické povolání je hrdinné a čestné“ – Bývalí horničtí učni zavzpomínali** J. Uváček
49 **Blahopřejeme jubilantům, říjen - prosinec 2020**
51 **Vzpomínáme . . .**
52 **Připomínáme**
53 **Smuteční oznámení**
55 **Foto Den Horníků**
57 **Odhalení pamětní desky k 60. výročí neštěstí na Dole Nosek v Tuchlovicích**
59 **Obsah**

Omlouváme se čtenářům.
V článku 70. výročí Lánské akce (HZ 1/2020) došlo k chybnému uvedení názvu Dolu Prezident Beneš. ***Jednalo se o důl Max v Libušíně*** *a ne o důl Schoeller jak bylo uvedeno. Děkujeme za pochopení.*
Redakce Hornického zpravodaje.

za obsah článků odpovídají autoři
vydává: Klub přátel hornických tradic (KPHT) - Kladno z.s.
redakční rada: J. Grubner, K. Melichar, D. Šubrtová, T. Voldráb
redakce: Hornický skanzen Mayrau, č.p. 56, Vinařice 273 07
tel: 723136592, email: kpht-kladno@centrum.cz, www.kpht-kladno.cz
tisk: A centrum Kladno s.r.o,
za finanční podpory Magistrátu Statutárního města Kladna a kolektivních členů KPHT - Kladno z.s.
grafická úprava obálky: Tomáš Voldráb

TIMEX ZDICE s.r.o. RAKO-LUPKY, spol. s r.o.

Palivový kombinát Ústí, s. p.
středisko Kladenské doly
273 06 LIBUŠÍN

DĚKUJEME ZA POMOC A SPOLUPRÁCI